

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Özvegyeink nyugdíja.

Irta: Hein György hadnagy-számvivő.

Özvegyeink nyugdíjigényeit — a mint azt már megírtam — az 1885. évi XI. t.-cz. III. fejezete tárgyalja.

Ezen t.-cz. inteniói sok tekintetben nem eléggé világosak, illetőleg az abban foglalt batározványok ma már nem állják meg teljesen helyüket, a mit leginkább bizonyítanak a több ízben hozott közigazgatási bírósági ítéletek, a melyek egyes vitás esetekben az utolsó, döntő erejű szót mondották ki.

Leez talán alkalmam kiterjeszkedni minden egyes konkrét eset tárgyalására, ismertetésére, mert azokat minden egyes aszonymnak, legyen az tiszt, avagy legénységi állományu egyén neje, jó tudnia, hogy adott esetekben maga is hozzátétőlegesen képes legyen megállapítani, vajjon van-e egyáltalában e milyen ellátásra igénye és ezt a törvényben biztosított igényét mikor és hol kell érvényesítenie, hogy a saját gondatlansága révén károsodásnak ne legyen kitéve.

Lapunk mult évi 38. és 39. számában özvegyeink ellátási illetményeit részletesen tárgyaltam, ép ezért jelenleg csak egyes esetek leírására szoritkozom, a melyek magát a közigazgatási bíróságot is foglalkoztatták és oly ítéletet provokáltak, a mely adott esetben a jövőben is zeinórmértékül szolgálhat.

Szükségesnek tartom itt röviden felemlíteni, hogy mi uton-módon jutnak egyes ellátási ügyek a közigazgatási bírósághoz, mint legfelsőbb fórumhoz, a melynek ítélete minden egyes esetben döntő és megfelebbezetetlen.

A közigazgatási bíróság az 1896. évi XXVI t.-czikkel lett életbe léptetve. Ezen t.-cz.-ben fel vannak sorolva mindazon ügyek, a melyekben a döntés a közigazgatási bíróságnak van fenntartva s a 83. §-ban ki van mondva az, hogy az állami alkalmazottak elátási ügyeiben felmerült vitás kérdések eldöntésére szintén ezen bíróság illetékes.

Az alább tárgyalandó ügyben sem tudtak az utalványozó hatóságok dülőre jutni, ép azért a közigazgatási bíróságnak kellett döntenie s az ítélet indokainál fogva annál is inkább nagyfontosságú, mert az a törvény rideg betűjével ellentétben áll ugyan, de a mint látni fogjuk tökéletesen megfelel azoknak az intenióknak, a

melyek a törvényhozót az 1885. évi XI. t.-cz. életbe léptetésénél vezérelték.

De nemcsak a hatóságnak, hanem a magánszemélynek is jogában áll a 93. §. értelmében ügyét a közigazgatási bíróság elé vinni, de a beadványt mindig a hivatalos értesítés kézbevételeitől számított 15 napon belül kell benyújtani, mert ellen esetben a beadvány — mint elkésett — egyáltalán tárgyalás alá nem vétetik.

*

A közigazgatási bíróságnak 1909. évi május hó 25-én 730/1909. K. szám alatt hozott alábbi elvi jelentőségu döntvénye következőkép szól:

„Az 1885. évi XI. t.-cz. 52. §-ának utolsó bekezdésében a törvényhozónak az a czélzata nyilvánul, hogy ha a nő elveszti azt a vagyoni támaszt, a melyet újabb férjhez menetele által férjében nyert és a melyre való tekintetből korábbi özvegyi nyugdíja beszüntetett, ebben az esetben a nő létfenntartása biztosíttassék. Ebben képest nem lehet különbséget tenni a házasság megszűnésének különböző esetei között, jelesen: hogy a házasság a férj balála, vagy a házasság semmisége, vagy érvénytelensége, avagy végül felbontása következtében szünt-e meg és a házasság felbontása esetén a korábbi özvegyi nyugdíj folyósítása kérdésénél csak az vétetik tekintetbe, hogy a nő az elvált férj után vagyoni ellátásban részesül-e?”

Ezen elvi jelentőségu döntés tehát — a mint látjuk — nagyon humanusan magyarázza a törvény 52. §-át, a melyben szó sincs törvényes válásról, hanem imperative ki van mondva az, hogy ha az ellátását fenntartott özvegy második férje után is *özvegyességre jut*, előbb élvezett ellátását (nyugdíját) a törvényes feltételek fennforgása esetén a második férj halála napjától kezdődőleg újból megkapja.

A közigazgatási bíróság tehát nem ragaszkodott a törvény rideg betűjéhez, hanem ítéletét — a melyet egy konkrét esetből kifolyólag hozott — megindokolta azzal, hogy a törvényhozó a nyugdíj fenntarthatásának kedvezményével el akarta érni azt, hogy ha a nő elveszti azt a vagyoni támaszt, a melyet újabb férjhez menetele által férjében nyert és a melyre való tekintetből korábbi özvegyi nyugdíja beszüntetett, ebben az esetben létfenntartása újból biztosíttassék.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa- rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Romónyi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtétés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

De nem is lehetett más intentiója a törvénynek s ba egy kissé gondolkodunk az eset felett. önnönmagunktól is rájövünk e tétel helyes voltára.

Miért kap az állami szolgálatban álló egyén özvegye nyugdíjat?

Azért, mert férja elbalván, a hátrabagyott család kenyérkereső nélkül maradt; már pedig, ba az állam megengedi alkalmazottainak a családalapítást, akkor legegyszerűbb kötelessége, hogy a családfő elbalválása és a törvényes feltételek fennforgása esetén a hátrabagyott özvegy és árvák ellátásáról nyugdíj, nevelési járulék stb. folyóvá tétele által gondoskodjék, ilyformán biztosítva azok létfenntartását.

Ha azonban a nő az újbóli férjhezmenetelt az állami ellátás fölé helyezi, megszűnt az ok, hogy az állam létfenntartásáról gondoskodjék, ép ezért lesz ily esetben nyugdíja megszüntetve.

Márt most, ba egy özvegy újbóli férjhezmenetele által az államot a nyugdíj további fizetése alól ideiglenesen felmenti, mi sem természetesebb mint az, hogy ezen ideiglenesen felfüggesztett igénye újból feléled akkor, ba a másodsor kötött házasság bármi oknál fogva megszűnik s a nő újból támasz, kenyérkereső nélkül marad.

Mert hiszen nemcsak az újbóli özvegyiségre jutással, hanem a házasság felbontása, érvénytelenítése, a törvényes elválással is beállhat újból annak szüksége, hogy az ily módon magára maradt nő az állam segítő kezét kénytelen igénybe venni s ba az állam elvonta tőle a létfenntartás alapját képező nyugdíjat, akkor, a mikor arra rászorulva nem volt, mi sem természetesebb, mint hogy mihelyt a nyugdíj elvonásának indokai megszűntek, az illető nő régi *fenntartott* jogai önnönmaguktól újból felélednek.

Erre az álláspontra helyezkedett különben már 1892-ben a magyar minisztertanács is, a mely április 11-én megtartott tanácskozása alkalmával szintén oly értelmű határozatot hozott, hogy a fenntartott nyugdíj az esetben is folyósítatik, ba a másodszor kötött házasság törvényesen felbontatik is és az elvált nő második férjétől ellátásban *nem* részesül.

Természetesen a közigazgatási bíróság ítéletének megindokolásában ezen minisztertanácsi határozat szintén döntő érv gyanánt szerepelt.

A magyar minisztertanács tehát már 17 évvel ezelőtt szükségesnek látta az 1885. évi XI. t.-cz. 52. §-a mi-kénti értelmezését illetőleg határozatot hozni, a mely az elvált nőnek is biztosította előbb élvezett nyugdíját, *ha második férjétől elválásban nem részesül.*

Újból egy feltétel, a mely könnyen félreértésekre szolgáltathat okot!

A laikus könnyen félremagyarázhatja ezen feltételt, mert önkéntelenül arra gondol, hogy a minisztertanácsi

határozatban *állami* ellátásról van szó, a mi pedig *teljesen ki van zárva.*

Itt nem állami ellátásról, hanem *tartásdíj*ról van szó, a melyet a bíróság az elvált nőnek megítélt; a melyet tehát második férjének kell fizetnie.

Jól értsük meg egymást! Miért folyósít az állam az özvegynek nyugdíjat? Azért, hogy létfenntartása biztosítsák!

Hogy mennyi szükséges az özvegy létfenntartására, azt az állam állapítja meg.

Mondjuk egy özvegynek 900 korona nyugdíjra van igénye, vagyis az állam az özvegy létfenntartására 900 koronát utalványoz. Ha most ezen özvegy újból férjhez megy s házassága felbontatik, akkor csak az esetben folyósítható részére újból ezen összeg, ba a bíróság második férjét tartásdíj fizetésére nem kötelezte.

Tegyük fel azonban, hogy a bíróság az elvált nő részére évi 600 korona tartásdíjat ítél meg, akkor a nő az államtól csak évi 300 korona nyugdíj folyósítását igényelheti s azt meg is kapja.

És ez rendjén van így, mert az özvegynek az újbóli férjhezmenetel következményeivel számolnia kell. Megint más kérdés, vajjon az elvált nő a részere megítélt tartásdíjat tényleg megkapja-e elvált férjétől, a mivel természetesen az állam nem törődhetik s az ellátás, illetőleg bizonyos bányának újbóli folyósításánál csak a bírói ítélet lehet mérvadó.

Hiszzen, ba ez ki nem lenne mondva, akkor az elvált nő még az esetre is igényelhetné az államtól a nyugdíjat, ha pl. 1200 korona tartásdíjban részesülne; már pedig ily esetben létfenntartásáról gondoskodva van, mert nagyobb összegű tartásdíjban részesül, mint a mennyit törvényszerű nyugdíja kitenne.

*

Végül még csak annyit, hogy a tartásdíjat nem szabad megszüntetni a második férj netáni elhalálása után örökölt vagyon révén biztosított létfenntartással, mert előbbi esetben elválásról, utóbbi esetben pedig *új bóli özvegyiségről* van szó, a mely esetre nézve a többször idézett t.-cz. 52. §-a konkrét intézkedéseket tartalmaz.

*

Amint tehát láttuk, a nyugdíj fenntartása lehetséges ugyan, de tisztázást igényelne az a kérdés, vajjon a *kegydíj*, hasonló elbánás alá esik-e?

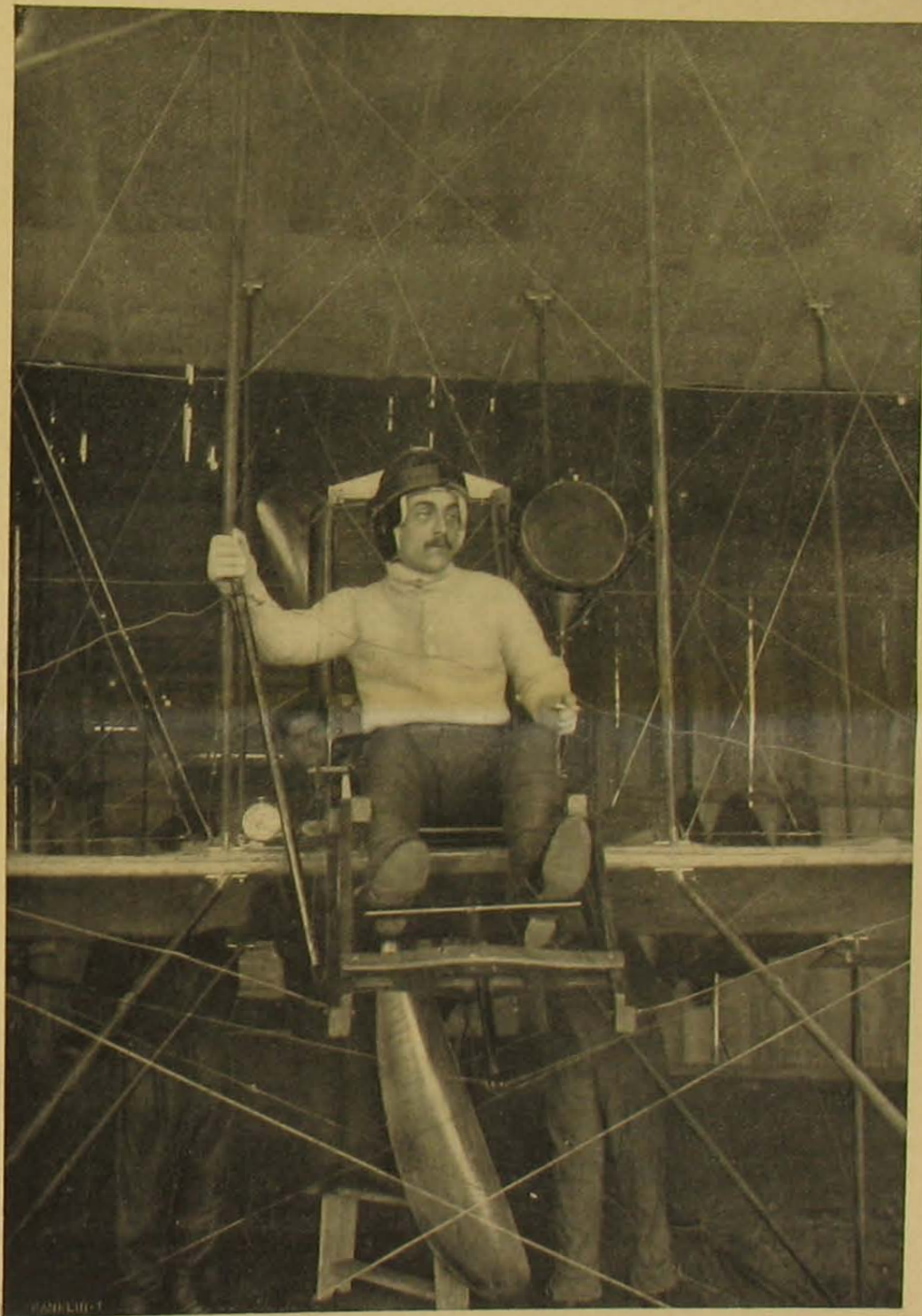
Voltak ugyan egyes esetek, hogy a kegydíj is — különös méltánylást érdemlő esetekben — fenntartatott, de ezek praecedensül nem szolgálhatnak, a mennyiben az ily igények érvényesítése mindig királyi kegyelem útján történt.

A legjobb órák,

legsolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műteremnél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzők ingyen!

Kutassy a nyeregben.

Dr. Kutassy Ágoston repülő-kísérletet Budapesten.

Az altiszti kérdés.

Irta: * * *

Intézményünket érintő fontos kérdések között a legfontosabb egyike az, hogy miként neveljünk jó altiszteket, ezeket miként tartjuk meg minél hosszabb időn át az intézmény szolgálatában és hogyan érjük el azt, hogy az altisztek állandóan hivatásuk magaslatán álljanak?

A tisztikarnak az elszórt elhelyezésénél fogva, valamint azon körülmény folytán, hogy alárendeltjeivel — a helyi örsöt kivéve — csak ritkán érintkezhetik, nincsen annyira alkalma, hogy állandó és hathatós befolyás által alárendeltjeinek kiképzését s erkölcsi nevelését úgy vezesse, a hogyan azt a szolgálat érdeke tulajdonképpen kívánatos és az *intézmény folytonos fejlődése* szükségessé teszi.

Életbevágó fontosságú tehát az altiszti kérdés sikeres megoldása, mert hiszen a csendőrség feladatának sikeres megoldása, az intézmény erkölcsi értékének megőrzése és fejlesztése főképpen az altisztek vállain nyugszik. Ők képezik az intézmény oszlopait, mert a nekik alárendelt legénységet ők nevelik, oktatják, vezetik és vezénylik elsősorban, a felekkel főképpen ők érintkeznek és a közbiztonsági szolgálatot ugyesólván kizárólag ők kezelvén, a közbiztonság zavartalan fenntartása javarésztben az ő kezükre van bízva.

Minél jobbák az altisztek, annál jobb lesz tehát általában a legénységi anyag.

Az államok ezt felismervén nem rottentek vissza áldozatoktól, hogy minél jobb altiszteket, minél hosszabb időn át biztosítsanak a hadseregnek. Ha ez a hadseregnél áll, a hol pedig a tisztikarnak a legénységre való befolyása sokkal közvetlenebbül és jobban érvényesül, úgy ezen elv fokozottabb mérvben kell, hogy a csendőrségnél érvényesüljön, hol — mint már érintett — a tisztikar nevelő és oktató befolyása közismert és különböző körülményeknél fogva nem érvényesülhetvén annyira, a szolgálattal járó köteleességek és terhek főképpen az altisztek vállain nyugszanak.

Az altiszti karjaink gondos és telkiismeretes kiválasztása, annak alapos s átgondolt tanterv szerinti, lehetőleg válogatott tanterv által történő egységes oktatása s a *tananyagnak teljes megemésztése*, az altisztekkel való kellő bánásmód, kellő jövedelmezésük s családtagjaiknak kellő ellátása volnának azon általános feltételek, melyekkel a kérdés — nézetem szerint — megoldható volna.

Az összes előjáró parancsnokok egybehangzó véleménye volna szükséges ahhoz, hogy egy csendőr az altiszti iskolába vezényeltessék s nem tartható elegendőnek, hogy egy szemlelő előjáró előtt adott jó felelet s kedvező benyomás már elegendő legyen arra, misze-

rint egy, talán alapjában véve hasznavehetetlen ember, az altiszti iskolába jusson.

Kellő szellemi képesség mellett főleg jellem és erkölcsi tulajdonságok volnának azok, melyek alapján egy csendőrt az altiszti iskolába kellene vezényelni. Szépírás, csinos rajzolás s hason alárendeltebb tehetségek nem volnának annyira figyelembe veendőek. Válogatott tantervnek, átgondolt tanterv szerinti és úgy eszközrendő oktatása, hogy az altiszti tanoncok a *kijelölt tananyagot teljesen megemésztessék*, azután az esetleg gyengébb tehetségű emberekből is hasznavehető altiszteket nevelne.

Czélszerűnek tartanám, hogy ha 8—10 év után — esetleg esetről-esetre — az altisztek vagy azoknak legálább gyengébb tehetségű része, egy ismétlő tanfolyamba, a járőrmesteri állásra kizemelt altisztek azonban feltevélenül egy — nevezzük járásörmester-képző tanfolyamba — vezényeltessenek, hogy az időközben feledésbe ment tudnivalók emlékezetbe hívassanak és az időközben intézményünk fejlődése által keletkezett és sokszor életbevágó újítások pedig általuk alaposan át tanulmányoztassanak. Ezen ismétlő (járásörmester-képző) tanfolyamokra különösen most, mikor az utasítások átdolgozása küszöbön áll, fokozott szükség lenne.

Ezen feltételek betartása komoly nehézségekbe nem ütközhetik s részletkérdések megoldása által életbe is léptethetők.

Itt szükségesnek tartom felemlíteni, hogy altiszteink oktató szerepet is töltenek be, tehát nem csupán a mindennapos s egyszerű kérdésekkel kell tisztában lenniök, hanem — ha hivatásuk magaslatán akarjuk őket tartani — az egész anyagot állandóan birniök kell.

Egy kellőleg kezett és hivatásával megelégedett altiszti kar az utódok nevelésében is jobb eredményt tud majd felmutatni s eredményezni fogja azt is, hogy a polgári állásban levő s altiszteknek alkalmas elem belépése is elősegíthessék.

A nőtlen altisztek jelenleg rendszerint vagy a legénység között, vagy az örsirodában vannak elhelyezve s a laktanya vizsga (szemle) szabályai rájuk, illetve az általuk lakott helyiségekre éppen úgy alkalmaztassanak, mint minden más legénységi állományú egyénre. A csapatheli továbbszolgáló altisztek szobájukat tetszés szerint rendezhetik be s azokban laktanyaszemle nem tartatik.

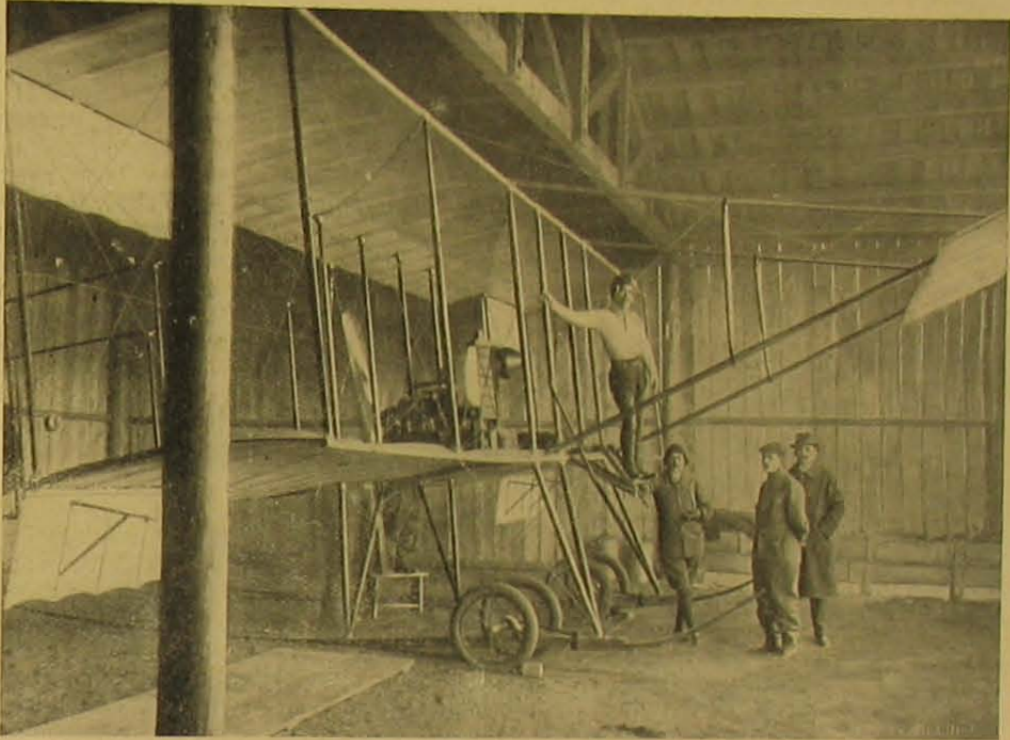
Egy idősebb férfitől, ki a leirt elvek szem előtt tartása mellett lett altiszt, fel kell tételteni, hogy a tisztaságot, csint és rendet, illetőleg fennálló szabályok betartásában ellenőrzésre nem szorul. Hogy egy ily egyén magát jól érezze, egy oly helyiséget kell rendelkezésére bocsájtani, melyet igazán otthonának nevezhet. Nem kellene annak egy lakosztálynak lennie, hanem legyen az egy egyszerű szoba, ha kicsi nem baj, csak az övé legyen.

Ha fáj a feje

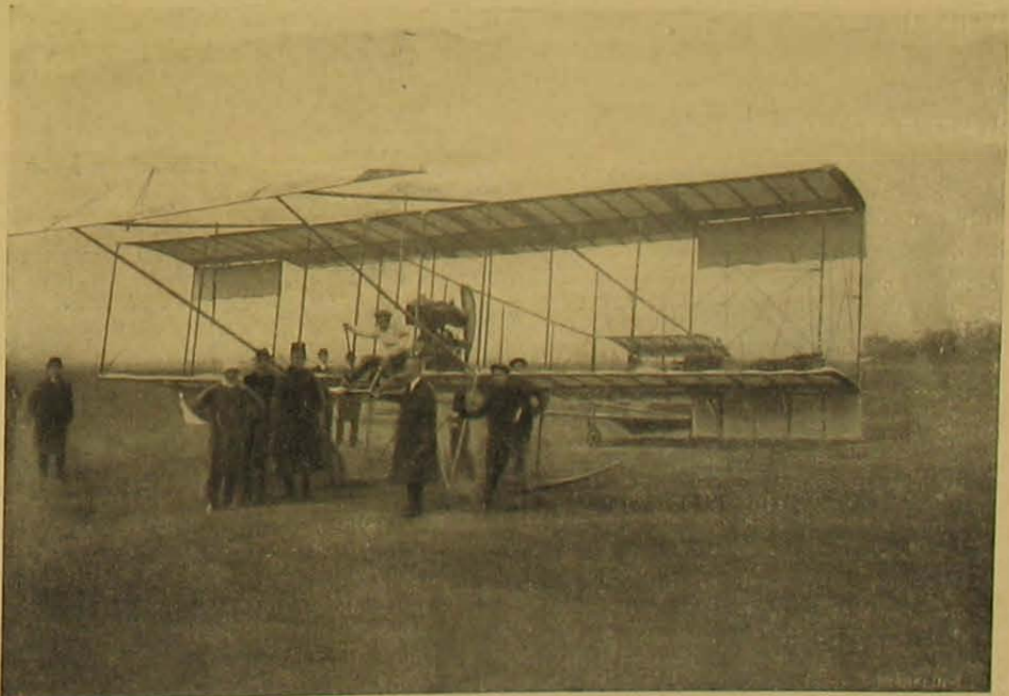
ne tetovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1,20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítással.

Á gép szorológészben a színben.

Indulás előtt.

Dr. Kutassy Ágoston repülő kísérletei Budapesten.

Szükségesnek tartom tehát, hogy adjunk nőtlen altiszteinknek, mindenesetre azonban nőtlen öreparancsnokainknak egy külön szobát, mert az őrsiroda mint hivatalos helyiség állandó lakásul nézetem szerint nem alkalmas, hiszen szemlélők s olykor egyéb hivatalos személyiségek is szállóhelyül használják. Új laktanyák kibérlésénél lényeges költségemelés ezen kedvezmény megadása sem okozna.

Ezen altiszti szobát, mely a rendes kincstári butorzonon kívül még egy szekrényvel is el lehetne látva, az ott lakók tetszés szerint, még a saját ágygyal és ágyneművel is, rendezhetnék be, természetesen a tőlük feltételezett tisztaság, csin és rend betartása mellett. Ezen szobákban az előjárók rendes szemlét nem tartanának.

A legmészebbmenő engedmények s toleráns bánásmód mellett szükségesnek tartom azonban, hogy kérelmetlen szigorral kezeltessek a fegyelmi hatalom azon altisztekkel szemben, kik a Szolgálati szabályzatnak rendelkezései szerint fegyelmi eljárás alá esnek. Könyörülettel hasznaveletlen emberekkel szemben — akár mily idős szolgálta is legyen az illető — nem kellene élni, mert ily eljárás a köznek többet árt mint az egyének talán használ.

A mi az anyagiakat illeti, ugy jogos panasz nem lehet, de hogy a különbség az altiszti kar s a többi legénységi állományú egyén között ez irányban is jobban kitűnjék s az altiszti állást elért egyént megjutalmazandó és megmaradásra serkentő, lényeges költségemelés nélkül rendszeresíteni lehetne azt, hogy a szolgálati pótdíj az altiszti évek után nagyobb arányban emelkedjék, mint az jelenleg az altisztekre való tekintet nélkül történik és az altisztek számára a szolgálati pótdíjában még egy fokozatot (16 év után) kellene rendszeresíteni.

Intézményünk minden komolyan gondolkodó tagja tudja, hogy az általam érintett kérdés mily horderejű s talán remélhető, hogy az altiszti kar képzettségi és erkölcsi fokát emelje s így a legfelsőbb szolgálat s az intézmény érdekét szem előtt tartó intézkedések megtétele tárgyalás alá fog vétetni.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Vadászó állatok.

A tetőtől talpig felfegyverkezett Nimródok, a kik így ösznek idején csak úgy görnyedeznek a nyúl, a fácán s egyéb zsákmány terbe alatt, bizonyára jól tudják, hogy vadász-módjuk legnagyobb részét megvan az állatok világában is. Ime néhány példa: A *Toxotes jaculator* (lövő bal) a faágakon levő rovarokra 1—1.5 m. távolból vizet fecskendez, a rovar a vízbe esik s akkor a hal felhalja. Jól tud célozni, nem téveszti el a lövést. Java

szigetén és környékén aquáriumban őrzik e halfajt és sokat mulatnak azon, hogy a feléje dobott rovarra valószínűságon zubant hocsát.

A lesből való vadászat nagyon elterjedt azon állatok közt, melyek már megtanulták, hogy nyugodtan kell maradni, nem szabad az állatot elijeszteni, ha eredményt akar elérni. Így a krokodilusok napokon keresztül mozdulatlanul maradnak összezengorodva a vízben, vagy a fűben, míg a zsákmány a látszólagos nyugalomtól odacsalatva fürödni jön, vagy eltévedvén arrafelé bolyong. Hasonlóképpen a kígyók, melyek farkuknál fogva függnek a fán oly mozdulatlanul, hogy a környezet ágaival össze lehet őket téveszteni; ha egy állat véletlenül arra téved, egyenesen rádobják magukat.

Bizonyos állatokat a körülmények tesznek vadászokká: a gyáva hollót az éhség arra kényszeríti, hogy még egy özikét is meg mer támadni. Őserdőkben gyakran hall az ember dara-zúgáshoz hasonló zajt, a lidérczek zuhogása okozza ezt, midőn emberre vagy állatra lecsapnak és vérüket szívják.

A halász-sasnak nevezett ragadozó madár szintén kívárja, míg az áldozat illő távolságra jut hozzá. Andon a következő színes képet festi erről a ravasz állatról: „Ott, a széles folyó partján álldogál a sas a fák tetejének leghegyén, tüzes tekintetével uralkodik a nagy térségen; hallgatódzik, éles füle felfog minden legkisebb zajt, mely a távolból jön; időnként le-lepialant, hogy az esetleg arra tévedt szarvasborjút el ne szalassza. A nőstény sas a túlsó parton áll lesben és ha minden csendes és nyugodt, akkor egy kiáltással arra figyelmezteti a párját, hogy várjon még egy kis türelemmel. Erre a jól ismert jelre a hím kiterjeszti hatalmas szárnyait, óvatosan lehajol és egy sajátságos hangon visszakiált a társának, felegyenesedik és újból csend lesz. Mindenféle kacsák, csörgő és bukó uczák vonulnak el alatta csapatostul, de a sas nem érdemesíti őket figyelemre se. Hirtelen a trombita érdes hangjának módjára felhalszik a távolból a battyú közelítő dalolása. Egy éles hang szeli át a léget, a nőstény figyelmezteti párját a közelgő áldozatra, mire a hím csőrének és izomzatának segítségével felhorzolja a tollazatát. Eközben a fehér utas már teljesen látható, hosszú hó-nyaka előre hajlik, szemeivel talán még jobban örkődik, mint ellenségei; vastag szárnyai nebezen birják teste súlyát, bár élénken csattog velük, mozgása oly nehezkes, pedig czombját is farka alá szorítja, hogy könnyebben menjen a repülés. A mely pillanatban elhagyta az ellenséget, a sas hulló csillag sebességével veti rá magát remegő áldozatára és többé nincs menekülés a kegyetlen karmok körül. Hiába akar a battyú a vízbe merülni, a sas kényszeríti, hogy a levegőben maradjon és azon van, hogy a haza alá kerülve végezen vele.»

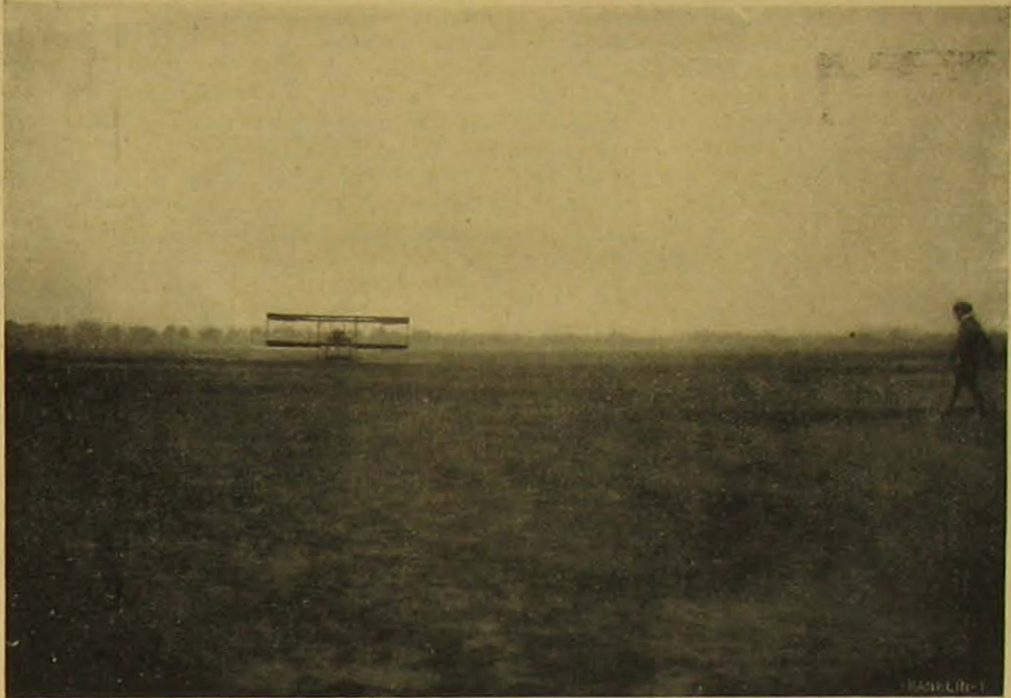
A szép méhészmadar úgy jár el, mint a Földközi tenger partjain leskelődő vadászok, a kik az Afrikából visszatérő szárnyasokra lövöldöznek. Egy méh, vagy darázsészék közelében üti fel sátorát és úgy tizedeli meg a szomszédokat ki- és beszálláskor.

A béka-hal csalétkkel fogja a zsákmányát. Ez az eléggé terjedelmes hal a víz alá merül, de a felszínen hagy egy olyan apró zászlófélélet, mely az orrával egy szál útján van összeköttetésben. A környékbeli halak a zászló felé haladnak, azt hívén, hogy könnyen ele-

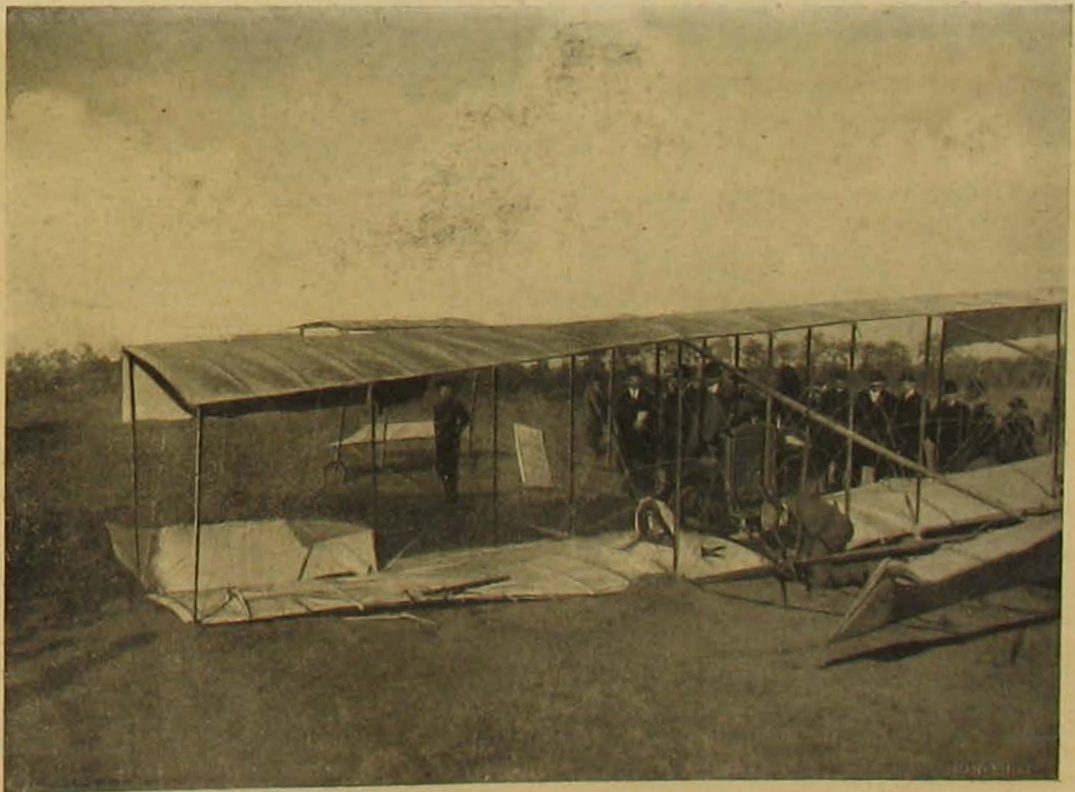
A magyar királyi csendőrség sives figyelmébe!
Minden csendőr, ki órái, ékszer, gramofont vagy bármily más czikkelt akar vásárolni, nálam következőképen beszerezheti: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Pénz felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztaságos kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 lóval), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél azonnal hához jövök, mintán ari házteljeségem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar művés és műtvs
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

A gép a levegőbe emelkedik.

A gép a lezuhánás után.

Dr. Kutasy Ágoston repülő-kiérintel Budapestén.

delhez jutnak, de mikor már sokan együtt vannak és a zsákmányon civódnak, akkor a békabál kinyitja széles száját és minden teketória nélkül elnyeli őket.

Más állatok eszeesebben cselekeznek és kelepczét állítanak a zsákmánynak. Azt hinné az ember, hogy a vadászat eme módját, mely már bizonyos fokú intelligenciát követel, magasabb organismusok gyakorolják, pedig erről szó sincs. Egyszerű rovarok alkalmazzák, még pedig nagy sikerrel. A hangyaleső lárvája és a bomok tetején egy széles tölcséret, melynek alján ő maga meglapul. Az arra mászkáló rovar mind belegurul a tölcsérbe és a lárvá martaléka lesz. Ez az ú. n. gödör-vadászat. Ha különben az áldozat menekülni akar, olyan homokesőt kap, mely még mélyebbre buktatja.

A hálóval való vadászatot alkalmazzák a pókok, melyek szabálytalan és sokszor labirintyszerű hálóikat kertekben, házakon kifeszítik és nagy sikerrel fogdoszák az apróbb rovarokat. Némelyek a közepre helyezkedve várják a zsákmányt, mások — az okosabbak — a falrepedések jól elrejtett selyemszövedékeibe bújnak. Leginkább biznak a fonál tartósságában, mivel azok ragadós anyaggal vannak átitatva. Mikor egy bogár a hálójába kerül, a pók birtelen körülvésti finom szálakkal úgy, hogy az mozogni sem tud. Ha kicsi a martalék, akkor megelégszik a győző a vér kiszívásával, melyet vagy ott helyben végez el, vagy egy sarokba vonszolja áldozatát. Van Madagascar szigetén egy érdekes pókfaj, mely sokáig foglalkoztatta a természettudósokat, míg végre Vinson orvos talán századeszori megfigyelés után megfejtette a háló berendezésének czélszerűségét. Ezen pókháló közepén van ugyanis kötélvastagságú, ezüstszinű összehajtott buzal, a melyet az állat csak akkor bont ki és alkalmaz, mikor nagyobb terjedelmű zsákmány leszereléséről, illetőleg összekötözéséről van szó.

A hangyász gyerek módra felnyalja az ételét. Ragadós nyelvét hosszúra nyújtja a földön, egy darabig ott piheneti, míg azt arra járó rovarok ráragadnak és mikor már elég sűrű a boly, bebúzza nyelvét és elnyeli a zsákmányt. Mászor meg azért őrli ki hosszú, féregszerű nyelvét, hogy a feidult hangyabolyba eressze be, a hol aztán a hangyák rátapadnak és kellemes eledelül szolgálnak a hangyásznak.

A bajtövadászat igen gyakori az emlősöknél, különösen űzik ezt a vad kutyák, farkasok, rókok stb. A vad kutyák óriási falkákban űldözik zsákmányukat és oly ugatást visznek végbe, hogy még a szárnyasok is remegve menekülnek előlük. Nincs állat, mely elég gyors és erős volna velük szemben. Irgalmatlanul körül fogják az áldozatot, elvágják vissza vonulási útját s bár a gazella, antilop könnyű és gyors állat, de számukra sincs kegyelem. Az ellentálló életével játézik. Ázsziában a tigrissel is szembeállnak ezek a vad kutyák. Természetesen sokan hálálra kergetik magukat, mások elvérzenek a nagy csatákban, de ez nem apasztja az életben maradt tamadók vakmerőségét és étvágyát. Ismeretes dolog, hogy a farkasok is tekintélyes csapatokban szoktak vadászatra menni. Vakmerőségük határtalan ha tél idején az éhség kinozza őket. Haborúban követik a podgyász- és betegkocsikat. Szibériában űldözöbe veszik a szánkót és bámulatos kitarással követik a puskatűz minden pusztítása daczára. E veszedelmes élethalál harcokon kívül szokott a farkas apróbb kalandokra is eljárogatni. Ilyenkor kettesben indulnak

el és mivel tudják, hogy a jubászkutya éberségén mi sem foghat ki. előbb azt az ellenséget távolítják el oly képpen, hogy az egyik farkas után hagyják szaladni, mialatt a másik már rég elcipelte bárányát az erdő mélyére. Végre is a jubász-kutya megünja a farkassal való versenyfutást, viaszatér a nyájhoz, de e közben a két jó pajtás kellemesen fogyasztja a ravaszul megszerzett zsákmányt.

Megtörténik az is, hogy egy farkaspár tesz vadász-kirándulást csak azért, hogy míg a him űldözi a szerencsétlen őzikét, addig a nőstény pihenjen és megfordítva Természetes, hogy e szervezett erőfelváltással szemben az ártatlan áldozat feladja a versenyt és háláraszántan várja az ellenség végcsapásait.

Mindezekből pedig az következik, hogy sok hasonlóság van abban a harcmodorban, melyet vadászat alkalmával az emberi és állati világban egyaránt alkalmaznak. Hogy azonban teljes legyen a kép, beszéljünk még a vadorzókról, mert ilyenek is vannak az állatok között még pedig főtös számmal. Csak egyet említünk fel, a cinikusabb fajtájából: a ragadozó sirályt, vagy ganaj madárt. Ezt gyakran látni, a mint a tenger tükre felett kergeti a tengeri sirályt és fecskét, a csüllöt; azt hinné az ember, hogy mindjárt elnyeli őket, pedig nem. Ha távcsövön kövejük a nagy űldözést látjuk, hogy a ragadozó sirály addig zaklatja az ellenségét, a míg az fehéres, zöldes tömeget hullat a tengerbe, a mire az űldözés abban marad, a sirály a hulladékra veti magát s egy pillanat alatt elnyeli. A kik első ízben látták a madár eme viselkedését, azt hitték, hogy a tengeri madarak bérsárhulladékból táplálkozik és azért nevezték el ganaj-madárnak. A valóságban pedig nem így áll a dolog. Az elbullajtott test nem más, mint a madártól frissen elnyelt hal-zsákmány, a melyet hogy elbullajton a tengeri madár, minden szünet és fáradtság nélkül űldöz a ragadozó sirály, sőt a fejét veri, ha nem akarná elejteni zsákmányát.

Megjegyzendő, hogy ez a harc kivétel a tengeri madaraknál, melyek általában jó barátságban élnek. Peru egynemely szigetain oly számosak, hogy hulladékok valóságos trágyahegyét, az értékes guanot alkotja: ezeken a kolóniákon ismeretlenek a harcok.

KÉPEINKHEZ.

Dr. Kutassy Ágoston repülő kísérletel
Budapesten.

Már Blériot budapesti repülése előtt hire járt, hogy dr. Kutassy Ágoston, az első magyar aviatikus, a ki sikerrel próbálkozott a levegő meghódításáért külföldön folytatott nemzetközi vetélkedésben, hazujön és itthon is bemutatja kísérleti eredményét. Sőt meg akarta előzni Blériot t is de éppen abban az időtájban egyik repülése közben lezabant, megsérült és kórházba került orvosi kezelés alá. Sérülése azonban csak könnyebb természetű lévén, hamarosan felgyógyult. Ekkor legelső dolga volt szándékát megvalósítani. E czélból már november elején bazaarkezett és Farmann rendezőre biplán gépjével, a rákosi gyakorló téren, ott, a hol Blériot is repült, megkezdte repülési kísérleteit.

Olvasóink tájékoztatására megjegyezzük, hogy dr. Ku-

Csuz, köszvény, reuma
Ideges fejtájás, hűlés,
idegbaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kiváló hatásúnak bi-
zonyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezekre menő kúrások bizonyítják, hogy mily kiváló hatása van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve

Szente Lajos gyógyszer.
Budapest, Damjanich-utca 2.

tassy biplánja legalább is kétszer akkora, mint Blériot monoplánja és — mint az eddigi kísérletek mutatják — két — három egyént elbir. Fenyőlécze konstruált szárnyainak szélessége 19 méter, a gép talpa pedig ski alakú. A gépet Vivinus-motor hajtja.

Pár napon át a motorpróba és a repülési kísérletek oly szép eredménnyel sikerültek, hogy november hó 6-án már a Magyar Automobil Club aviatikus osztályának tagjai, egyes hírlapok tudósítói előtt, teljes működésben akarta bemutatni biplánját dr. Kutassy. E nap délelőttjén azonban másodpercenként 14—15 méter gyorsaságu erős szél fújt, s e miatt délutánra akarták halasztani a felszállást, de Dufour francia mérnök, a ki a gép összeállítása és kipróbálása végett már napokkal előbb és ekkor is jelen volt, kijelentette, hogy a szél daczára is felszáll, hogy megmutassa, mily abszolút biztonságu a Farman rendszerű gép. Nyomban fel is ült a gépre s megindította, mire a gép néhány másodpercig a földön szaladt, majd 4—5 méter magasságra felemelkedett s gyönyörű ívben egy kört irt le a levegőben. E közben egyik magasabb domb oldalán a földbe is ütközött, de azért minden baj nélkül, szépen, nyilegyenes irányban folytatta utját vissza a jelző zászlóig; majd visszafordult, hogy még egy kanyarodást tegyen. E közben azonban a domb oldalán egy lovas tüzértiszt került a repülés vonalába oly birtelen és váratlanul, hogy miután Dufournak a magasabban emelkedés már nem volt módjában, az előbbi magasságban haladva pedig okvetlen a tiszt balálát idézte volna elő, csak birtelen kanyarodással látszott a szerencsétlenség elkerülhetőnek. A kanyarodás azonban nem sikerült, mert a gép erősen féloldalra billent és lezombant és a 35,000 korona értékű gépnek a motoron kívüli egyéb alkatrészei mind összefortek. Csak Dufournak sikerült egy csekély sérülés árán szerencsésen megmenekülni. Dr. Kutassy a nagy kár és szerencsétlenség dacára is kijelentette, hogy mibelyt belyrebozzák a gépet, ujra megkísérli a felszállást.

A jelen számunkban közölt képek a gépfelszerelés és a szerencsétlenség napján történt repülés egyes mozzanatait mutatják.

HIREK.

Támadó foglyok. Cserős Károly és Stróbli János csendőrökből állott ludasi őrsbeli járőrt, az általuk kísért Czékmany Sándor és Czékmany János foglyok, november 10 én éjjel 1/2 órakor Gyöngyösön megtámadták. A támadók ellen Cserős csendőr szuronyfegyvert használt és Czékmany Jánost könnyen megsebesítette.

Egy fogoly szökési kísérlete. Mány Gábor csendőr cz. őrsvezető és Biró József csendőrből állott magyarvalkói őrsbeli járőr Guj Sándor jázi lakos veszélyes gonosztevőt, november 7-én délelőtt a kir. járásbírósnak leendő átadás végett Szilágyosomyóra kísérte. Midőn járőr Gujjal a Szilágynagyfalu határában fekvő Bánffy-pusztá közelébe ért, Guj az országot melletti árkon átugorva, járőr elől megszökött. Járőr a szökevénynt üldözöbe vette s miután elfogni nem tudta, Mány cz. őrsvezető löfegyvert használt és Gujt derékon löve, életveszélyesen megsebesítette. Guj a sérülés következtében, november 9-én meghalt.

Megtámadott próbacsendőr. Ádám Mihály próbacsendőrt november 7-én, éjjel 1/2 órakor Visegrádon egy vendéglőben több polgári egyén megtámadta. Ádám

próbacsendőr az őt földre tepert támadói ellen kardot használt s azzal Hirmayer Lipót visegrádi lakost jobb alkarján könnyen megsebesítette.

Ellenszegülés. Steiner Ferenc abaujszántói őrsbeli csendőr november 9-én, délután 4 órakor Boldogkőváralján Kuril István ellenszegülővel szemben, annak súlyos sérülésével végződött szuronyfegyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A táplálkozás. Azt hirdetik, hogy a ki erős akar lenni, annak jól kell táplálkoznia. A jó és bőséges táplálkozás bizonyára hasznára van az emberi testnek, de másrészt az is kétségtelen, hogy a legerősebb embereket nem mindig azok között találni, a kiknek a legjobb szakács főzi a legizesebb ételt. Egy angol orvosi folyóiratban most érdekes közlemény jelent meg erről a tárgyról. Azok a római katonák, a kik a hatalmas utakat és az óriás, pompás palotákat építették, nem ettek egyebet, mint fekete kenyeret és rossz savanyú borral öblítették le ezt a száraz ételt. A spanyol munkás, a ki roppant takarékos, dolgoz és vidámlelkű ember, reggeltől estig dolgozik, aztán éjfélig — tánczol, hétszámra nem eszik mást, mint kenyeret, bagymát, továbbá mikor itt az ideje, görögdinnyét. A szmirnai teberbordó gyümölcsösön és olajbogyón él, de azért métermázsás terhet elég fürgén csipel. A kínai munkás roppant erős, a munkában nem gyors, de páratlanul kitartó, csak az ünnepe napján eszik két marék rizskását, hétköznapiokon egy marékkal is beéri; míg a szerencsés, a ki bőségesen táplálkozik és hús nélkül meg nem tud lenni, felannyi munkát se bír.

Egy állatkert betegéi. A londoni állatkert egy minden szükséges gyógyszerrel felszerelt kórházat kapott, melyben a beteg állatokat gondozzák. Első betegé egy róka volt, mely fülrákban szenvedett. Az okos állat szinte tudta, hogy a kórházban enyhíteni fogják fájdalmait s oly szeliden viselte magát, hogy szájkosarat sem kellett rátenni. Azután egy kenguru-pár vonult be. A binnek bőrbetegsége lévén, azonnal elszigetelték, hogy a többi állatokat meg ne fertőzhesse. Ismeretes dolog, hogy az állatkertek lakói nagyobbára oly betegségekben szenvednek, melyek a látogatóktól ragadtak rájuk s azért sok ketreczet üveggel zártak el, különösen a fogékony majmok és macskafajú ragadozók ketreczeit, mert ezek nagyon könnyen megkapják a tüdővést. Legutóbb egy hiéna bőrbetegséget kezeltek. Az állat oly vad volt, hogy kloroformmal kellett elbódítani.

Az állatok tisztálkodása. Az első teremtmények, a melyek szappant, szivacsot és fogkefét használtak — írja Henri Coupin francia tudós — a földön nem az emberek, hanem az állatok voltak. Az állatok időtlen idők óta fogva mindig tisztálkodtak és ennél a művelésnél nyelvüket kefének, nyálukat szappannak, bozontos farkukat portörlnök és törülközőnek, karmaikat pedig fésűnek használták. Sok állat fölötté kedveli a hideg fürdőt és a majmok tisztaságérzete oly nagy, hogy kiüldösi maguk közül azokat a majmokat, a melyek testük tisztaságára nem fordítanak elég gondot. Érdekes továbbá az is, hogy azok a majmok, a melyeknek jól fejlett bajuszuk van, ezt csak óvatosan nedvesítik meg fürdőzések alkalmával és épen úgy gondozzák, mint az emberek. Buffonak volt egy csimpánza, a melyik evés és ivás után mindannyiszor megtisztogatta a száját és Coupin maga látott egy orangutangot, a melyik a fogpiszkálót épen olyan ügyesen használta, mint az ember.

Itt megjegyesszük, hogy a légy, ha leszakítják a fejét, mellső lábaival végigsimítja egynehányszor a nyakát és bátát és erről talán maga Conpin tanár se merné mondani, hogy a légy ezt azért teszi, hogy halála után is szépítse magát. Inkább mélyen gyökerező ösztönök következményei ezek a különös dolgok, a melyek észlelőeszerőségi szempontokból különféle képen magyarázhatók, de eredetük teljesen bizonytalan.

Japán vendéglősök. A japán vendéglősök udvariasága sokkal zajtalanabb, mint európai társaiké, de vendégeik is mások. A japán utasok nem zörgő automobilon érkeznek, melyek tetején egész málbabegy emelkedik, hanem könnyű jirikésán apró táskákkal, napernyővel, legyezővel. Végigtipegnek a kis kerten s mikor a bázhoz érnek, ők is meg a vendéglősök is kölcsönösen meghajlítják magukat, lábukkal csoszszantának s belépnek a házba. «Érdekes ezeket az embereket megfigyelni, írja egy német utazó, hogy mint ülnek s hevernek szobájukban, mily gyermeket örömmel ödöngenek kis kertben. Rendre szembügyre veszik a díszül odarakott szikladarabokat s az én kis erikacsoportom valósággal elragadta őket. Azután leguggoltak a kis törpefenyőm körül, melyet friss levegőre tettem ki s soba életemben nem láttam felnötteknél oly gyermeket örömet, mint ezeknél a japánoknál.»

Új csempész-fogás. A párisi csempészeti muzeum, a mely csak nemrég nyílt meg, a napokban egy új érdekes csempészeti eszközzel gyarapodott. Az utóbbi időben a csempészek az automobilt is kezdik használni, hogy szeszt vagy petroléumot elvámolatlanul szállítassanak át a batáron. Az egyik párisi pénzügyőrségi ki- rendeltség már betek óta megfigyelt egy ilyen automobilt, a melyik naponta többször robogott be Párisba és vissza. Egy napon megállították és szigoruan megvizsgálták. Kiűnt, hogy az automobil ülése alatt egy 60 literes tartály volt elhelyezve, a melyben már betek óta petroléumot csempészték be Párisba. Mivel a petroléumra eső fogyasztási adó literenkint 20 centimes, a csempészek minden egyes alkalommal 12 frankot takarítottak meg. Az automobil petroléumtartálya most szintén a csempészeti muzeumba került, a hol méltó helyet talált az automobilpneumatic, kocsiülések, aktavapps, katonai bábtorönd és egyéb felszerelések között, a melyek valamikor mind csempészeti célokra szolgáltak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjnk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

X. A közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. tcz. 130. §-a csak arra kötelezi a korcsmárosokat és vendéglősöket, hogy le- rakodó, illetőleg etetési helyekről kötelessék gondoskodni.

Largó. Csak hadseregbeli védkötelezettségének (10 év) le- telte után léphet át.

F. J. cs. Kocsárd. 1. Igen, szabad viselni. 2. 900 kor. ha nincs még öt szolgálati éve; 1800 kor. ha öt éven felüli szolgálati van és 2200 korona ha a hatodik szolgálati évet is betöltötte már.

3. Csóra. 1. A ki 1908. évi augusztus 23-án lépett a testületbe, az 1909. évi május hó 1-én még próbaszolgálaton van, tehát pótdíjról még nem beszélhet. 2. Az illetőnek csak három havi végkielégítésre lehet igénye.

99. Ha lakberváltásban részesül: nem, ellen esetben igen.

V. J. ösv. Máramarosziget. Oly nagy terjedelmű, hogy helyszüke miatt közölni nem lehet. Legyen megnyugodva, úgy van, a hogy irtuk.

Dunamenti. A legnagyobb fokú durvaság. — Másik levelére csak annyit, mert az a próbaszendőr már cz. ösv. Ön pedig még mindig csendőr. Olvasgasson kicsit a laktanya-szabályzatban.

111. Ha orvosilag javult van, igen.

444. A 6. Előreláthatólag igen.

13. Nem lehet felvéve, mert a vonatkozó beadványok csak februárban érkeznek be a honvédelmi miniszteriumba.

G. csendőr. Kótaj. «Egy rablógyilkosság kiderítése» cz. cikkre nem közölhető.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Verstálány.

A bíróság komor termén
Vádat képviselék
A vádlottat nem védem én,
Csak ellene kelek.

Első tagom neked is van
Legyen rossz vagy igaz.
Szeress szép asszonyt vagy leányt,
A szerelem is az.

A második tagom pedig
Örültnek nincs csupán,
Minden ember rá hallgasson,
És menjen ez után!

Betűtalány.

örög. Sereg. t Fenyő. †††

Megfejtői határidő: 1909 december 5.

Mi nda három talányt megfejtők között egy darab Erzeóbet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kieorsolva.

*

Lapunk f. évi 45. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Az öltör a földet nem magának szántja»
Betűtalány: «Kis szökevény». — Számtalány: «Bal zsebben 108 k., jobb zsebben 36 k., mellényzsebben 17 korona».

*

Helyes megfejtés nem küldetett be.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

116,050 16. sz. A Cs-4. jelzetű „Laktanyaszabályok a m. kir. csendőrség számára” című szolgálati könyv 109. pontja után mint új mondat folytatólag felveendő: „Ezen jog az őrsparancsnok szabadságonléte, elvezénylése vagy szolgálatképtelensége esetében a helyettest illeti meg.”

Kelt Budapesten, 1909 október 21-én.

Jekelfalussy Lajos s. k.

Őrsfelállítás.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület csikszeredai szárnyának területén Csikszentgyörgyön, 1909 nov. 1-én, egy 5 főből álló gyalogőrs állíttatott fel.

Őrslovasítás.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület debreczeni szárnyának öcsödi gyslogörse, 1909 november hó 1-én lovasított.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület egri szárnyának kömlödi őrse, 1909 nov. 1-én, Pély községbe helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi Felsege folyó évi október 19-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

tolcsvai Nagy Gábor ezredes, a VIII. sz. csendőrkerület parancsnoka, a román koronarend középkeresztjét,

petrovinai Pekri József, VII. számú csendőrkerületbeli százados, a román koronarend tiszt kerestjét,

bessenyei László Albert ezredes, a VII. sz. csendőrkerület parancsnoka, a spanyol királyi katonai érdemrend 2. osztályát,

Nagy Vilmos, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli százados,

Kolba Oszkár és

rományai lovag Czogler Gusztáv, II. számú csendőrkerületbeli főbadnagyok, a spanyol királyi katonai érdemrend 1. osztályát, végül

Horváth József II.,

Halász Mihály,

Wolf Mózes és

Varga István I., VI. számú csendőrkerületbeli járásörmesterek, a spanyol királyi katonai érdemrend ezüstkeresztjét elfogadhasák és viselhessek.

Okiratilag megdicsértetett:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Vital Gyula törzsörmester, úgy a közbiztonsági mint az irodai szolgálatban és kiváltkép segédtszti segédmunkási minőségben, majdnem hat éven át kifejtett kiváló buzgalma, lankadatlan szorgalma és feltétlen megbízhatósága, valamint példás magatartásáért.

Előléptettek:

1909 november hó 1-ével:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Szanati József I., Nagy Sándor III. és Szalai Jenő cz. őrsvezetők, őrsvezetőkké;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Ceukur Iván, Budai János, Mihálovits Ferencz, Oláh György, Baranyai László, Nyiri Imre és Fazakas Sándor csendőrök, csendőr cz. őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Tóth Ferencz II. járásörmester 1909 november hó 24-én, Béres Ferencz I. járásörmester 1909 november hó 23-án.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Jákó János járásörmester 1909. évi október hó 20-án.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Somogyi István II. őrsvezető 1909 november 2-án, Horváth József XI. 1909 november 3-án, Kiss János I. czimz. őrmester 1909 november 4-én, Kardos József őrsvezető 1909 november 6-án, Rákosi Ferencz czimz. őrmester 1909 november 8-án, Csiby István cz. őrmester 1909 november 9-én, Serák Ferencz cz. őrmester 1909 november 11-én, Marton Vincez cz. őrsvezető

Van szerencsém szives figyelmét felhívni gyógyszeriarám alatt felsorolt és közzétett készítményeire. **Hercegnő-krém** a legjobb kéz- és arcfinomító kenőcs pár napi használat után. **Hercegnő-szappan**, igen finom illatú teljesen ártalmatlan szappan. **Ára 1 K.** **Hercegnő-fogvász**, igen kellemes zamattú száj- és fogvász, 1 db. **Ára 80 fillér.** **Hercegnő-fogvász**, igen kellemes zamattú száj- és fogvász, 1 db. **Ára 80 fillér.** **Hercegnő-kézfinomító** folyadék, 3 nap alatt a legdurvább kezét is puhává, bársonyosává teszi, a felrepedezett kezét 1-2-szeri bekentés után meggyógyítja. 1 üveg **Ára 60 fillér.** **Haj- és bajuszfestő** folyadék, egy teljesen biztonságos szer, 50z haj-, bajusz-, vagy szakáll-festésre. A megfestett haj vagy bajusz a legrosszabb mosásig sem változtatja színét. Egy adag 2 üveg **Ára 4 K.** **Co. an** fog-

csoppok. A leghevesebb fogfájást azonnal megszünteti. 1 üveg **Ára 70 f.** **Fagybalzsam**, egy párosztal bekenésre a legfájdalmasabb fagydegánatokat is elmulasztja. 1 üveg **Ára 1 K.** **Osoda mell- és tüdő-tea**, köhögés, rekedtség, nehézség légszívás stb. ellen. Úgy feloldók, mint gyógyszernek igaz ajánlható. 1 doboz **Ára 40 f.** **Tyukeseimertő** tapasz, biztos hatásmú szer tyukeseim és birkeményedés ellen, állatmunkára igazán kényelmes, mert finom bárszomszövetre van felkenve. 1 boríték **30 fillér.** **Szabadság-rheuma szerszám**, a leghevesebb szaggyöttyeket is azonnal megszünteti. — Összevetése hasonló a Hirschlulhoz. 1 üveg **Ára 70 fillér.** **Szabadság** migrén-pasztilla. Biztos hatásmú szer fejfájás ellen, azonnal megszüntet társuló fejfájást. u. m. fog, fül, derék vagy láb hasogatást. 1 üveg **csd 20 db** 1 kor. **20 fill.**

ESZTEGÁR BÉLA „Szabadság” gyógyszerára, Bpest, VI., Hungária-ut 57.

1909 november 16-án, Tompos Lajos csendőr cz. őrsvezető 1909 november hó 17-én, Piller Antal őrsvezető 1909 november 18-án, Farkas Ferencz őrsvezető 1909 november 22-én, Kiss (Caugai) József czimz. őrsvezető 1909 november 23-án, Györík Gergely czimz. őrsvezető 1909 november 25-én és Tóth Kálmán cz. őrsvezető 1909 november 29-én.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Imecs József cz. őrsvezető és Román János csendőr cz. őrsvezető 1909 okt. 20-án.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Bartha Mózes cz. őrsvezető 3 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettet.

Névváltoztatás.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Krajczár József csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi szeptember hó 30-án, 117,563/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Kárpáti”-ra változtatta.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Snciu György csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi szeptember hó 30-án kelt 117,566/V-a. számú engedélye alapján „Szöcs”-re változtatta.

Oprean Romulus csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi szeptember hó 10-én 119,892/V-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Orbán”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Opra Imre őrsvezető, Zonda Annával, 1909 október 24-én, Kézdiszentkeresztben.

Radics Sándor cz. őrsvezető, Kincses Máriával, 1909 október 26-án, Baján.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Mellen Mihály csendőr czimz. őrsvezető, Burghardt Apolloniával, 1909 október 10-én, Plosiczon.

Galambosi Gábor cz. őrsvezető, Varga Rozáliával, 1909 október 16-án, Helesán.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Balogh Antal cz. őrsvezető, Horváth Máriával, 1909 október 5-én, Gérczén.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Rend Lajos őrsvezető, Galgóczy Anna Etelkával, 1909 október 10-én, Gyulafebérváron.

Csáki Lőrincz cz. őrmester, Kovács Gizellával, 1909 október 21-én, Bereczken.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Szalai János járásőrmester, Busits Máriával, 1909 október 16-án, Válon.

Szücs Balázs őrsvezető, Kónya Erzsébettel, 1909 október 9-én, Nyirbátorban.

Béndek András cz. őrsvezető, Szabó Erzsébettel, 1909 október 19-én, Hajdubabázon.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a gyergyószentmiklósi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a csikszederdai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi december hó 9-ig.

Egy irtóki állás Vasvármegye körmendi, esetleg más járásában. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Kezelési szakban való jártasság és 6 havi próbaszolgálat igazolása. Kérvények Vas vármegye főispánjához 1909. évi december hó 5-ig.

Egy irodatiszti állás a nagyenyedi pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Pénzügyi irodatiszti vizaga. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a nagyenyedi pénzügyigazgatóságához 1909. évi december hó 1-ig.

Egy főfegyőri állás a lipótvári kir. orsz. fegyintézetnél. Fizetés 1600 korona. Lakpénz 160 korona vagy természetbeni lakás és természetbeni ruházat. 84 dekagramm napi kenyérbérlés. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelvismeret. Börtönügyi szolgálat. Kérvények a lipótvári kir. orsz. fegyintézet igazgatóságához 1909. évi december hó 5-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jövő évre szóló fali és előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek díjtalanul fogjuk megküldeni a rendelések beérkezése sorrendjében.